

Kirkonkylän osayleiskaava

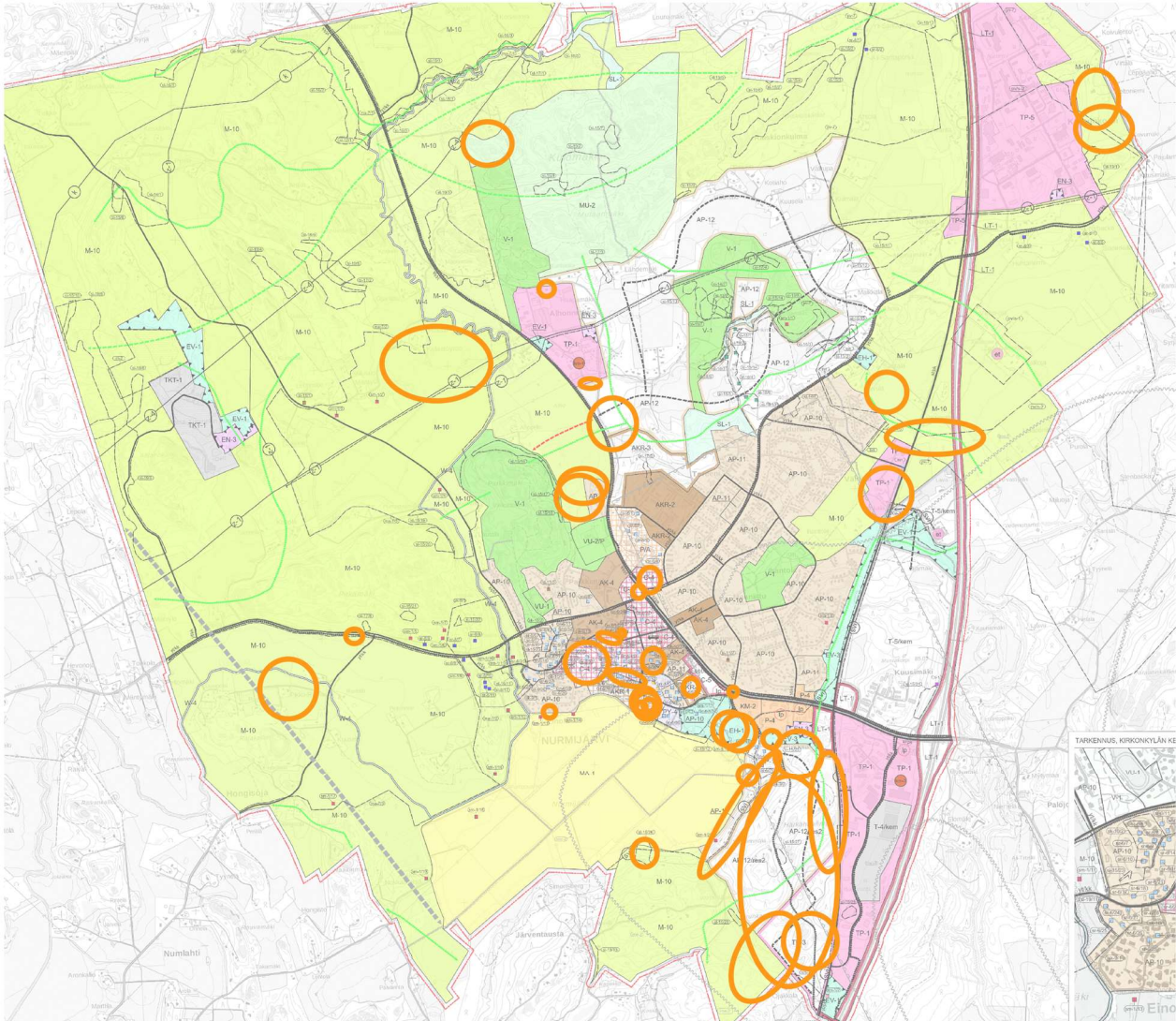
Yleiskaavaehdotuksesta annettujen muistutusten tiivistelmät vastineineen

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Muistutukset ja vastineet	3
2.1. Koko kaavaa koskevat muistutukset	3
2.2. Karhunkorpi	4
2.3. Taajaman koillispuoli	5
2.4. Taajaman luoteispuoli	5
2.5. Keskusta	7
2.6. Taajaman länsipuoli	9
2.7. Kauppanummen alue ja hautausmaan laajennus	9
2.8. Härkähaanmäki	10
2.9. Taajaman eteläpuoli	12

1. Johdanto

Yleiskaavaehdotuksesta annettiin 32 muistutusta. Osaa muistutuksia täydennettiin nähtävilläoloaikana. Tässä raportissa on esitetty muistutusten pääasialliset huomiot sekä niihin annetut vastineet. Muistutukset kohdistuivat melko selkeästi tiettyihin sijainteihin (kuva 1), minkä johdosta ne on käsitelty alueittain.

Kuva 1. Muistutusten suurpiirteinen kohdistuminen.

2. Muistutukset ja vastineet

2.1. Koko kaavaa koskevat muistutukset

M12: Kirkonkylässä tulee säilyttää riittävästi väljyyttä ja viheralueita sekä sen maalaismainen ja rauhallinen yleiskuva. Liian tiuha ja korkea rakentaminen pilaa loputkin vanhasta historiallisesta kylästä. Kirkko tulee säilyttää maamerkinä ja välttää korkeiden kerrostalojen rakentamista keskustaan.

Vastine: Osayleiskaavassa on huomioitu historiallisen kirkonkylän arvot ja annettu asemakaavoituksen tarpeelliset määräykset niiden huomioimiseksi erityisesti Aleksis Kiven tien ja Pratikankujan ympäristössä. Lisäksi kaavassa on annettu suojelumääräykset rakennusperinnön suojelemiseksi ja kulttuuriympäristöjen huomioimiseksi.

Valtaosa kaavan uusista rakentamismahdollisuuksista sijoittuu pientalovaltaisille alueille, joten alueen ilme tulee säilymään pientalovaltaisena. Keskustan alueelle on osoitettu myös

tehokkaampaa rakentamista yhdyskuntarakenteellisesta sijainnista johtuen. Näiden alueiden asemakaavoituksessa tulee kuitenkin huomioida edellä mainitun mukaisesti ympäröivät arvot kuten kirkonmäen valtakunnallinen rakennettu kulttuuriympäristö.

M4: Esitämme sr-merkinnän poistamista ns. Myllymäen kerrostalojen kohdalta. Merkintää ei ole käytetty Kirkonkylän muilla kerrostaloalueilla, joilla osa taloista on samanikäisiä tai vanhempia. Merkintää ei ole myöskään käytetty Klaukkalan yleiskaavassa, vaikka alueella sijaitsee saman suunnittelijan ja saman rakennuttajan samanikäinen kerrostaloryhmä. Sr-merkintää ei tulisi käyttää kaavassa ilman kattavia selvityksiä kunnan eri alueiden kerrostalojen kulttuurihistoriallisista arvoista. Suojelumerkinnät eivät saa estää täydennysrakentamista, vaikeuttaa asemakaavan mukaista täydennys- ja korjausrakentamista tai hidastuttaa lupaprosesseja.

Tarkemmat ohjeet voidaan ilman yleiskaavan sr-merkintää antaa mahdollisessa tulevassa asemakaavassa. Pidämme esitettyä sr-merkintää tasapuolisen kohtelun vastaisena.

M18: Keskustan alueella on suuri määrä suojeltuja kohteita. Keskusta on näivettynyt ja useat yrittäjät ovat lopettaneet. Onko suojelu estänyt kehityksen?

M12: Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi rakennuksiksi merkityt kohteet on ehdottomasti pyrittävä säilyttämään. Kunnan ja seurakunnan tulee huolehtia siitä, että ainakin heidän omistamansa rakennukset kunnostetaan ajoissa. Rakennuksia ei pitäisi päästää rapistumaan, jonka myötä rakennukset on pakko purkaa. Yksityisten velvoittamisesta en osaa sanoa. Purettua rakennusta ei enää saa takaisin kertomaan seuraaville sukupolville alueen menneisyydestä.

Vastine: Rakennusperintöarvoja on selvitetty koko kunnan alueen kattavassa selvityksessä (2010) sekä tarkemmin Kirkonkylän keskustan alueelta omassa selvityksessään (2017). Koko kunnan selvityksessä tarkastelu on rajattu ikäperustaisesti ennen 1970-lukua valmistuneisiin kohteisiin, sillä tätä nuorempi rakennuskanta on ollut iältään verrattain nuorta. Tämän johdosta Klaukkalan osayleiskaavassa ei ole osoitettu 1970-luvulla tai sen jälkeen rakennettuja kohteita.

Rakennusperintöselvityksiin perustuen on yleiskaavassa osoitettu arvokas rakennusperintö sr-6 ja sr-8 merkinnöin yleiskaavalle asetettujen sisältövaatimusten mukaisesti. Mikäli jotain kohdetta ei ole kaavassa esitetty arvokkaana rakennusperintökohteena, ei sillä ole katsottu olevan sellaisia rakennusperintöarvoja, joita kaavalla olisi tarpeen vaalia. Yleiskaavaratkaisu

Asemakaavoitettavaksi tarkoitettulla alueella (sr-6) rakennusten suojelutarve selvitetään määräysten mukaisesti asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin voidaan tarkastella myös täydennysrakentamismahdollisuuksia sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Suojeluarvot ja täydennysrakentaminen ovat usein huolellisella suunnittelulla sovittavissa yhteen. Rakennetun kulttuuriympäristön arvot tulee huomioida asemakaavoituksen lisäksi lupakäsittelyssä.

2.2. Karhunkorpi

M14: Karhunkorven työpaikka-alueen laajentamista itään tulisi arvioida uudelleen tilan X osalta. Uudelleen ELY-keskus on lausunnossaan todennut, että työpaikkatoimintaa olisi mahdollista laajentaa osalle alueesta vaarantamatta pohjaveden määrää tai laatua. Kallioinen maaperä on rakennettavuudeltaan erinomainen eikä sijaitse pohjavesialueella. Alueella toimivilla yrityksillä olisi laajentumistarpeita. Porotien jatkaminen alueelle on liikenteellisesti parempi ratkaisu sen sijaan että yhteys luotaisiin Kilpeläntieltä. Osa naapurikiinteistöjen maanomistajista on ollut myötämielisiä keskustelemaan työpaikka-alueen laajentamisesta kiinteistöjensä alueelle.

M29: Rudus Oy:n tarkoituksena on jatkaa betonituotetehtaan toimintaa vähintäänkin sen nykyisessä laajuudessa. Toiminnan jatkaminen edellyttää, että myös nyt laadittavana olevan osayleiskaavan kaavamerkinnät ja -määräykset ovat kiinteistömme osalta sellaisia, että tehtaan toimintamahdollisuudet säilyvät tulevaisuudessakin. Esitämme, että kiinteistömme kohdalla osayleiskaavatyön yhteydessä tarkasteltaisiin myös Karhukorven teollisuusalueen laajentumismahdollisuuksia osayleiskaavaehdotuksessa M-10-merkinnällä osoitetulle alueelle ja mahdollisuuksien mukaan vähintäänkin osa M-10 merkinnällä olevasta alueesta muutettaisiin työpaikka-alue merkinnäksi TP-3.

Vastine: ELY-keskus totesi lausunnossaan, että työpaikkatoiminnan laajentaminen alueelle olisi mahdollista ilman että aiheutetaan vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Nurmijärven vesi ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus näkivät lausunnoissaan kuitenkin, että työpaikkatoiminnan laajentaminen alueelle aiheuttaisi merkittäviä riskejä pohjavedelle, jonka vuoksi aluetta ei tulisi kaavoittaa työpaikkakäyttöön.

Koska muistutuksen mukainen alue on myös kohtuullisen pieni, laajennuksesta saatavat hyödyt kokonaisuudessaan jäisivät maltillisiksi suhteessa pohjavedelle aiheutuvaan riskiin.

2.3. Taajaman koillispuoli

M1: M1 vastustaa ulkoilureitin ja pyörätien osoittamista Laidunalueelta Hämeenlinnantielle sekä EV-alueen osoittamista muistutuksen antajan omistaman kiinteistön alueelle. TP-1-alueen osalta toivotaan lisäselvitystä, mutta alueen osoittaminen asemakaavassa KTY-alueeksi nähdään mahdollisesti sopivana.

Vastine: Muistutuksen liitteenä olevat kaavakarttaotteet ovat kaavaluonnoksesta. Kaavaratkaisu on osin muuttunut nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa. Kaavaehdotuksessa osoitetut ulkoilureitit ja suojaviheraluevaraus ovat voimassa olevan asemakaavan mukaisia ja siten niille on haettu jo sijainnit tarkemmassa suunnittelussa. Toinen ulkoilureitti on myös osa tärkeää seitsemän veljeksien ulkoilureittiä, joka kulkee suunnittelualueen läpi. Pyöräteitä alueelle ei kaavassa ole osoitettu.

TP-1-alueella asemakaavan muuttaminen KTY-alueeksi on yleiskaavan mukainen ratkaisu.

M17: Kaavaan on merkitty viheryhteys Raalantien varren EH-1-alueelta Hämeenlinnanväylän itäpuolelle muistutuksen antajan maille. Toiveena esitetään, että viheryhteys kuljisi voimalinjan alla väylän ylikulkusillalle. Vaihtoehtoisesti todetaan, että jos viheryhteys on välttämätön, se voisi kulkea Ruusulinnan viereistä läheiselle ylikulkusillalle, jolloin ei tarvitsisi rakentaa väylän ylitystä/alitusta.

Vastine: Viheryhteys on maakuntakaavan mukainen viheryhteys. Viheryhteyden sijainti on osoitettu ekologisten yhteyksien selvitysten perusteella nykyiselle paikalle metsäiselle vyöhykkeelle, mikä tukee eläinten liikkumismahdollisuuksia suojassa alueelta toiselle. Yhteyden sijoittaminen pohjoisemmas voimalinjojen alle veisi reitin pois metsäiseltä vyöhykkeeltä. Myös yhteyden sijoittaminen etelämmäs nykyiselle ylikulkusillalle tarkoittaisi yhteyden johtamista asemakaavoitetun työpaikka-alueen läpi, mikä vaarantaisi toimivan ja suojaosan yhteyden muodostumisen.

2.4. Taajaman luoteispuoli

M27: Kulomäentien varrella sijaitsevan tilan maankäytön osalta MU-2-merkintä tulisi korvata kokonaisuudessaan M-10-merkinnällä. Perusteluina todetaan että, metsätalouden harjoittaminen ei ehdotuksen mukaan olisi täysin omistajan hallinnassa ja alueella ei sallittaisi maa- ja metsätaloutta palvelevaa rakentamista. Tämä haittaa huomattavasti metsätalouden harjoittamista ja mahdollista muuta rakentamista. Lisäksi todetaan, että tilan alueella on jo ulkoilureittejä eikä lisää niitä tarvita.

Vastine: Osayleiskaavassa MU-2-merkinnällä (Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta) tai virkistysalueena (V-1) on osoitettu Mutaanmäen alue Heinojan uusilta asuinalueilta Kulomäentielle asti. Metsäinen Mutaanmäki on tärkeä osa maakunnallista ekologista yhteyttä ja tulevaisuudessa yhä tärkeämpi ulkoilualue Kirkonkylän laajentuessa Heinojalle. Vaikka yleiskaavan aluerajaukset ovat yleispiirteisiä, on kaavassa nähty tarpeelliseksi osoittaa koko Kulomäentien eteläpuolinen alue MU-2-merkinnällä yleisen M-10-merkinnän sijaan.

Kaavaratkaisu ei suoraan estä rakentamista tilan alueella. Suunnittelutarveratkaisut/rakennuslupahakemukset käsitellään tapauskohtaisesti ottaen huomioon maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset lupaedellytykset.

M32 & M19: M32 ihmettelee, miksi Alhonnaityn alueella sijaitseva kiinteistö on osoitettu yleiskaavaehdotuksessa työpaikka-alueena, vaikka tontilla on jo pitkään ollut pelkkää asutusta. M19 esittää, että Alhonnaityn EV-1-alue muutettaisiin ympäröivien kiinteistöjen tapaan TP-1-alueeksi.

Vastine: Yleiskaavan työpaikka-alueella voi sijoittaa asuinrakennuksia. Muistutukset koskevat alueita, jotka on asemakaavoitettu. MRL:n mukaisesti yleiskaava on näillä alueilla

ainoastaan ohjeena muutettaessa asemakaavaa. Yleiskaavan käyttötarkoituksella osoitetaan alueen pääasiallinen käyttötarkoitus. TP-1-merkintä ei poissulje asumista alueella jatkossakaan, mutta mikäli asemakaavaa lähdetäisiin muuttamaan, yleiskaavan TP-1-alue osoitettaisiin pääasiassa työpaikka-alueeksi.

EV-1-alueena on osoitettu nykyisen asemakaavan mukainen viheralue, jonka päältä voimajohdot kulkevat. Alueelle on yleiskaavassa osoitettu uusi voimalinjavarauus. Voimalinjojen johdosta alueelle ei ole mahdollista sijoittaa työpaikkatoimintoja.

M26: Kullantöyrästä ja sen maisemallisesti arvokkaan osa-alueen merkintää koskevassa muistutuksessa todetaan, että kaavamerkinnöillä ei saa liian tarkasti määritellä maatalouden harjoittamista ja rakentamista. Tämän johdosta ma-7/2 -osa-alueen rajausta tulisi pienentää ja siirtää etelämmäksi, sillä Kullantöyräntien varsi on potentiaalista pientalovaltaista rakennusalueetta.

Perusteluissa todetaan, että viljelmät voivat kasvaa umpeen esimerkiksi joulukuusiviljelmistä ja että lähi-alueen pellot eivät nykyisellään ole enää aktiivisessa viljelyssä ja osin metsittyneitä. Kaavamerkinnöillä ei muistutuksen mukaan voi edellyttää avointa maisemaa. Kullantöyräntien varren osalta alue on pitkälti muussa kuin maatalouskäytössä. Kaavamerkinnöillä tulisi tukea lisärakentamista alueella rajoittamisen sijaan.

Vastine: Osayleiskaavassa on osoitettu selvityksiin perustuen maisemallisesti arvokkaat alueet osa-aluemerkinnällä. Kokonaisuudessaan kaava-alueelta on rajattu tällä merkinnällä kolme perinteistä maatalousalueetta.

Kaavalla ei voida velvoittaa maanomistajaa ryhtymään aktiivisiin toimenpiteisiin viljelyalueiden avoimien säilyttämiseksi. Kaavaratkaisussa on tasapainoiltu arvokkaiden maisemalueiden turvaamisen sekä kiinteistön omistajille kohtuullisten määräysten välillä. Tästä syystä alueita ei ole osoitettu maatalousalueiksi vaan yleispiirteisemmin maa- ja metsätalouksalaiseksi alueeksi. Näin alueen toimintaedellytykset voidaan turvata erilaisissa tilanteissa paremmin.

Maisemallisesti arvokkaiden osa-alueiden määräyksessä todetaan, että alueiden säilyminen avoimena on tärkeää. Lisätietona, joka ei ole oikeusvaikutteinen, todetaan että peltoalueet tulee säilyttää viljelykäytössä tai muuten hoidettuna. Käytännössä osa-aluemerkintä ohjaa sijoittamaan rakentamisen siten, että alueen maisemalliset arvot säilyisivät. Tämä on selvitykset ja yleiskaavan sisältövaatimukset huomioiden perusteltua.

Rakennuslupahakemukset/suunnittelutarveratkaisut käsitellään tapauskohtaisesti ottaen huomioon lain lupaedellytykset.

M7 & M31: Suojalantien alue on syytä kaavoittaa tehokkaammin asumiseen. Perusteina tälle on, että taajamaa on hyvä laajentaa myös Rajamäen suuntaan ja että se olisi kaavan tavoitteiden mukaista. Lisäksi elinvoimalautakunta on ohjeistanut kiinnittämään huomiota jatkossa Suojalantien ja Kyläjoentien kehittämismahdollisuuksiin jatkossa. Kaavaa toivotaan muutettavaksi siten, että alue osoitettaisiin maa- ja metsätalouden sijaan pien- ja rivitalorakentamiselle. Lisäksi muistuttaja M7 toteaa, että kaavan ekologisten yhteyksien ratkaisu ei ole huolellisesti valmisteltu sillä niitä ei pitäisi perustaa todennäköisiin olettamuksiin ja että Rajamäentien yli kulkeva ekologinen yhteys olisi liikenneturvallisuudelle haitallinen. Kaavaa esitetään muutettavaksi siten, että ekologinen yhteys kulkisi Heinojan keskiosan V-1-alueen kautta Muutanmäelle.

Vastine: Muistutuksissa toivotaan, että kaavassa luodaan edellytyksiä asuinrakentamiselle nykyisen Suojalantien asuinalueen länsi- ja pohjoispuolella. Alueen rakentamisedellytyksiä on selvitetty yleiskaavatyön yhteydessä ja todettu ettei em. alueiden osoittaminen asumiseen ole perusteltua.

Suojalantien pohjoispuolella ja Rajamäentien länsipuolella sijaitseva alue on Rajamäentien melualueetta. Lisäksi alueen maaperä on monin paikoin paksua turvetta tai savea. Lisäksi alueen on todettu olevan altis tulvimiselle. Alueen rakentaminen edellyttäisi kallian melusuojauksen rakentamista sekä kallista maapohjan vahvistamista sekä suojatun tulvaa vastaan.

Suojalantien asuinalueen länsipuoliset alueet soveltuvat asumiseen paremmin sillä Rajamäentien melu ei ulotu alueelle. Alueen maaperä on kuitenkin myös siellä heikommin rakentamiseen soveltuvaa savimaata. Alueen rakentaminen edellyttäisi todennäköisesti myös uutta jätevesipumppaamaa sekä nykyisen jätevesiverkoston suurentamista. Suhteessa alueen vaatimiin investointeihin saatavat hyödyt arvioidaan maltillisiksi.

Ekologinen verkosto koostuu laajoista yhtenäisistä metsäalueista sekä niiden välisistä kaapeammista metsäkäytävistä, joita pitkin eläimet voivat liikkua ja kasvit levittyä. Ekologisen verkoston määrittäminen perustuu siis ensisijaisesti edellytysten tunnistamiseen.

Kaavakartassa on esitetty ekologiset yhteydet tehtyihin selvityksiin perustuen. Nurmijärven Kirkonkylää koskevassa selvityksessä on tunnistettu taajaman pohjoispuolella kulkeva katkonainen yhteys, joka tarjoaa kulkuyhteyden monille metsälajeille. Yhteys saattaa etenkin hirvieläimille olla jopa paikallista yhteyttä tärkeämpi. Ekologiset yhteydet ulottuvat isojenkin teiden yli – jos näin ei olisi, koko ekologinen verkosto jäisi kovin suppeaksi. Myös Heinonjan keskiosien läpi on kaavassa osoitettu viheryhteystarve, jonka leveys ja tarkka sijainti ratkaistaan asemakaavoituksen yhteydessä.

Edellä mainittujen tekijöiden johdosta asumisen aluetta ei ole perustetta laajentaa muistutusten mukaisesti tai poistaa viheryhteystarve-merkintöjä Rajamäentien läheisyydestä.

2.5. Keskusta

M2, M3, M9, M11, M12, M25, M28 & M30: Useissa muistutuksissa todetaan, että ns. Lääketehtaan alue tulisi suojella tai kaavoittaa virkistysalueeksi. Alueella todetaan sijaitsevan arvokasta kasvillisuutta ja sen toimivan merkittävänä lintujen pesimäalueena sekä olevan lepakoille tärkeä alue. Alueen katsotaan yhdistyvän kulttuurihistoriallisesti merkittävän kirkonmäkeen ja pappilaan. Lääketehtaan alue nähdään myös paikkana, jonne saisi muodostettua pienin toimenpitein Kirkonkylän alueen tarvitseman hyvin hoidetun puiston, joka yhdistyisi kuivatun järven ulkoilureitteihin. Alueen katsotaan voivan toimia myös huivesipuinena, jonka avulla voitaisiin varautua ilmastonmuutokseen.

Yksittäisessä muistutuksessa todetaan, että alueen osoittaminen rakentamiseen on oikeansuuntainen ratkaisu.

Vastine: Lääketehtaan alue on asemakaavoitettu työpaikka-alueeksi. Osayleiskaavassa alue on osoitettu osaksi keskustan eteläpuolista kerros- ja rivitalovaltaista aluetta. Alue on erityisen herkkä ympäristö sen yhdistyessä kirkonmäen RKY-alueeseen ja maisemallisesti arvokkaaseen kuivattuun järveen.

Alueen yhdyskuntarakenteellinen sijainti on erinomainen, mikä puoltaa sen varaamista asuinrakentamiseen yleiskaavassa. Laadukkaalla suunnittelulla alueen ympäristö-, virkistys- ja kulttuurihistorialliset arvot ovat yhteensovittavissa asemakaavassa.

Alueelta on tekeillä luontoselvitys asemakaavan tarpeisiin. Laadittavassa asemakaavassa tulee huomioida alueen luontoarvot ja osoittaa tarpeelliset merkinnät niiden turvaamiseksi.

M11 & M12: Keskustatoimintojen alueen rajausta (C-4) tulisi tarkistaa mm. alueen ominaispiirteitä ajatellen. Keskustatoimintojen aluetta esitetään laajennettavaksi Aleksis Kiventien eteläpuolelle. Lukkarin ja Kivenpuiston koulujen alue ei ominaispiirteiltään kuulu osaksi keskusta-aluetta eikä kyseiselle alueelle tulisi mahdollistaa kauppaa. Raalantien ja Rajamäentien risteyksen pohjoispuolelle rakentuva kaupan alue ei parkkipaikkoinen ole keskustamaista aluetta.

Keskustan kylänraitti --> Pratikankuja - Aleksis Kiven tie - Keskustie - Punamullantie on tärkeä yhdystie kylän raitilla. Sekä virkistyskäytössä että kaupallisesti. Se on vahvasti osa kylän identiteettiä, jota tässä osayleiskaavassa pyritään hiukan häivyttämään.

Sompiontielle kaavailtu uusi pientaloalue tulee kasvattamaan liikennettä alueella, johon tulisi varautua jo yleiskaavassa.

Keskusta-alueelle toivotaan lisää viheralueita virkistyskäyttöön, sillä alueen väestömäärän kasvaessa kasvaa myös puistoalueiden tarve. Nykyiset puistot tulisi säilyttää ja kunnostaa, sillä ne ovat nykyisellään epäviihtyisiä. Aluetta kehitettäessä on tärkeää säilyttää olemassa olevia isoja lehtipuita.

Vastine: Yleiskaavan aikajänne on pitkä; nyt laadittava yleiskaava ohjaa Kirkonkylän kehitystä seuraavien vuosikymmenten ajan. Keskustatoimintojen merkintä tarjoaa joustavuutensa puolesta hyvät edellytykset vastata kasvavan taajaman muuttuviin tarpeisiin.

Keskustatoimintojen alueen laajuutta kasvatettiin yleiskaavaehdotukseen kaavaluonnoksesta erityisesti osoittamalla palvelutoiminnoille varattuja alueita keskustatoimintojen alueiksi. Viimeaikaisten kokemusten perusteella palveluverkon tarpeet muuttuvat huomattavasti yleiskaavaa nopeammin, jolloin erillisten palvelutoimintojen alueiden osoittamista ei nähty toimivimmaksi ratkaisuksi. Alueiden luonteet voivat vaihdella, vaikka niillä olisi sama käyttötarkoitus C, joka mahdollistaa toiminnallisesti monipuolisen alueen kehittämisen.

Toiminnoiltaan monipuolisen kehityksen mahdollistaminen myös Raalantien ja Helsingintien risteyksen ympäristössä nähtiin palvelevan seuraavan asemakaavakierroksen tarpeita hyvin taajamarakenteen laajentuessa tähän suuntaan. Keskustamaisten toimintojen kehittäminen Aleksis Kiven tien ympäristössä on jatkossakin mahdollista.

Historiallisen kyläkeskuksen arvojen säilymiseksi on kaavassa annettu määräys edistää alueen historiallisen mittakaavan, katumiljöön ja rakennuskannan arvojen säilymistä.

Yleiskaavatasolla ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi tarkastella paikallisen katuverkon toimivuutta. Luontevampaa on tehdä tarkastelut asemakaavoituksen yhteydessä.

Keskusta-alueen tiivistyessä on tärkeää huolehtia myös virkistysalueiden riittävydestä ja laadusta. Yleiskaavaehdotusta on täydennetty lisäämällä yleismääräys, joka velvoittaa, että asemakaavoituksen yhteydessä tulee huolehtia viherverkoston toimivuudesta sekä vehreän yleisilmeen säilymisestä. Puistojen säilyttämisen ja kunnostuksen linjaukset tehdään yleiskaavaa tarkemmassa suunnittelussa.

M6: Ojakkalantien, Helsingintien ja Heikkiläntien risteykseen sopii paremmin kiertoliittymä kuin liikennevalot. tulevaa Tokmannia vastapäätä olevaa aluetta ei ole merkitty saastuneisiin maihin, vaikka alueella on 1960-luvusta lähtien ollut huoltoasema.

Vastine: Yleiskaavassa ei ole osoitettu pääväyliä lukuun ottamatta liikenteen risteysjärjestelyitä, vaan ne on jätetty tarkemman suunnittelun tehtäväksi mm. Ojakkalantien, Helsingintien ja Heikkiläntien risteyksessä.

Rajamäentien huoltoasemaa ei ole esitetty pilaantuneiden maiden liitekartalla. Liitekartalla on esitetty ainoastaan kohteet, joissa pilaantuneiden maiden rekisterin statuksen mukaan on tai saattaa olla pilaantunutta maata. Kohde on kuitenkin MATTI-rekisterissä ja tulee huomioiduksi alueen suunnittelussa.

M8: Kaavaehdotuksessa ohjeellinen ulkoilureitti on merkitty kulkemaan tontin X läheltä kuivatun järven pohjoispuolella. Voimassa olevassa kaavoituksessa alue on varattu kevyen liikenteen väylää varten, mikä on jätetty mainitsematta yleiskaavassa. Yleiskaavan sisältövaatimusten mukaisesti kaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Ohjeellisen ulkoilureitin toteutuessa nykyiselle linjaukselle pelätään sen johtavan teknisiin haasteisiin asuinkiinteistöllä. Esitämme ulkoilureitin linjausta kulkemaan lähempänä viljelykäytössä olevaa pellon piennarta, joka on myös maastonmuodot huomioiden luontevampi reitti.

Vastine: Alue on asemakaavoitettu ja tonttien eteläreunaan on varattu tilaa yleiselle jalankulku- ja pyöräväylälle. Nyt laadittava osayleiskaava on alueella ohjeena ainoastaan, mikäli alueen asemakaavaa lähdetäisiin muuttamaan.

Yleiskaavassa ei ratkaista ulkoilureittien tarkkaa sijaintia, sillä se on tarkoituksenmukaista tehdä tarkemmassa suunnittelussa kuten asemakaavassa. Tarkemmassa suunnittelussa voidaan huomioida myös ympäröivien kiinteistöjen rakennusteknisiä vaatimuksia ja sijoittaa ulkoilureitti siten, että siitä koituu mahdollisimman vähän haittavaikutuksia.

M12: Paloaseman eteläpuoliselle alueelle ei saa rakentaa korkeita kerrostaloja vaan rakentaminen pitäisi säilyttää mahdollisimman matalana ja väljänä koska vieressä on pientaloalueita. Alueella tulisi myös säilyttää puustoa. Liian tiuhaan ja tehokkaasti rakentamalla kuristetaan alueella nyt sijaitsevien pientalojen elintila.

Vastine: Alue on yleiskaavassa osoitettu osin kerros- ja rivitalovaltaiseksi asuinalueeksi alueen erinomaisesta yhdyskuntarakenteellisesta sijainnista johtuen. Tehokkain rakentaminen on tarkoituksenmukaista osoittaa hyvin saavutettavissa oleville alueille ja palveluiden ääreen.

Alue on asemakaavoitettu pientaloalueeksi, joten yleiskaava on alueella ohjeena ainoastaan, mikäli asemakaavaa lähdetään muuttamaan. Alue on vaativa suunnittelu ympäristö. Mahdollisessa asemakaavan muutoksessa tulee huomioida mm. arvokas kirkonmäki sekä viereiset pientaloalueet.

Yleiskaavaehdotusta on täydennetty lisäämällä keskustaa koskeva yleismääräys, joka velvoittaa asemakaavoituksen yhteydessä huolehtimaan viherverkoston toimivuudesta sekä vehreän yleisilmeen säilymisestä.

2.6. Taajaman länsipuoli

M5: Osayleiskaavan raideliikenteen yhteystarve on osoitettu maisemallisesti arvokkaaseen Luhtajokilaaksoon. Kaavaratkaisusta jää epäselväksi, miksi varaus on osoitettu esitetulle sijainnille. Uusi rata vaikuttaisi negatiivisesti alueen yritystoimintaan sekä tuhoaisi arvokkaan maiseman. Tulemme vastustamaan radan sijoittamista suunniteltuun paikkaan.

M24: Raideliikennevaraus vaikuttaa voimakkaasti Järventaustan maankäyttöön, asumisviihtyvyyteen ja kiinteistöjen arvoon.

Vastine: Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon maakuntakaava.

Yhteystarve on yleiskaavassa osoitettu suoraviivaisesti noudattelemaan maakuntakaavaa. Suoraviivaisuus korostaa suunnittelun tarkkuustasoa. Kuten Uudenmaan liitto lausunnossaan kaavaehdotuksesta toteaa, on yhteystarve suuntaa antava varaus raideyhteydelle Tallinnan tunneliin liittyvälle yhteydelle Hanko-Hyvinkään radalta Helsinki-Vantaan lentoaseman pohjoispuolelle.

Yleiskaavan tavoite ja tarkoitus huomioiden ei ole tarkoituksenmukaista tai edes mahdollista selvittää mahdollisen radan tarkempaa sijaintia yleiskaavatyön yhteydessä. Tämä tehdään tarvittaessa tulevaisuudessa, jonka perustella voidaan uusia myös alueen kaavat. Tässä yhteydessä maanomistajilla on mahdollisuus osallistua suunnitteluprosessiin. Suuntaa antava raideliikenteen yhteystarve -merkintä ei estä alueen käyttämistä ja kehittämistä nykyisenkaltaisena maaseutumaisena alueena.

M21: Kaavaehdotuksen mukaisesti Perttulantien eteläpuolelle merkitty kevyen liikenteen linjaus kulkisi hyvin läheltä asuintaloamme. Se aiheuttaisi myös kohtuutonta haittaa muille Perttulantien eteläpuolisille kiinteistöille.

Tien pohjoispuolen asuinrakennukset sijaitsevat lähtökohtaisesti etäämmällä tiestä, mikä perustelee väylän linjaamista tien pohjoispuolelle.

Vastine: Yleiskaavassa on osoitettu nykyinen kevyen liikenteen reitti keskustasta Hongisojantiele kevyen liikenteen reittinä ja kevyen liikenteen yhteystarve Hongisojantieltä länteen. Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, eikä siinä ole tarkoituksenmukaista tutkia kevyen liikenteen tarkkaa sijaintia. Yleiskaava osoittaa kevyen liikenteen yhteystarpeen, jonka sijainti ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Kevyen liikenteen yhteys voidaan yleiskaavan mukaisesti sijoittaa myös Perttulantien pohjoispuolelle.

2.7. Kauppanummen alue ja hautausmaan laajennus

M13, M20 & M23: Tilan X kokonaispinta-alasta lähes 80 % on merkitty suojaviheralueeksi, mikä ei kohtele maanomistajia tasapuolisesti. Tilalla sijaitsee vanha asuinrakennus sekä maatalouden rakennuksia. Kaava ei saa vaikeuttaa näiden käyttämistä ja kehittämistä, joten suojaviheraluemerkintä tulee poistaa kiinteistön alueelta.

Alueelle merkitty alueen osa, joka on luonnonsuojellisesti arvokas, on merkitty luonnon kalliokedoksi, vaikka tosiasiasse se on vanhaa viljelymaata, joka on koneiden suurentuessa jäänyt sopimattomaksi viljelyyn.

M1: M1 ei hyväksy kaavaa omistamillaan alueilla Pukkilassa erityisesti osoitettujen EV-alueen sekä viheryhteystarpeen osalta. Muistutuksen antaja on valmis neuvottelemaan alueiden kaavoittamisesta asumiseen.

Vastine: Kauppanummentien ja Härkähaanmäen asuinalueen väliin on osoitettu suojaviheralue asuinalueen suojaamiseksi yhdyskuntateknisen huollon laitoksilta. Osa kiinteistöstä on osoitettu asemakaavoitettavaksi asumiseen. Koska tila rajautuu asemakaavoitettuun alueeseen, on asemakaavaan järkevää sisällyttää koko kiinteistö, jolloin toimintojen rajat määritetään tarkasti. Olemassa olevia rakennuksia on edelleen mahdollista käyttää nykyiseen tapaan yleiskaavan voimaan tulon jälkeen. Yleiskaava ei näin aiheuta kohtuutonta haittaa maanomistajalle tai olemassa olevien rakennusten käytölle.

Vanhoissa kartoissa näkyy, kuinka kaavan luontoselvityksissä kalliokedoksi luokitettu alue on muistutuksen mukaisesti merkitty maatalousmaaksi.

Luontoselvityksen luontotyyppiarviossa alueen on katsottu edustavan kallioketotyyppiä, joka luokitellaan nykyisellään äärimmäisen uhanalaiseksi. Kun huomioidaan kohteen koko ja nykytila on se arvioitu ainoastaan paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi. Alueen arvot perustelevat näin sl-osa-aluemerkinnän kaavassa.

M16: Osayleiskaavaan on merkitty ulkoilureitti pellon läpi Kirkkotieltä järvenpohjalle. Ulkoilureitti on suunniteltu kulkemaan yksityistien kautta. Tien kestävyys ja peltojen yhdistämissuunnitelmien takia emme hyväksy reittisuunnitelmaa. Ehdotamme ulkoilureitin linjaamista kiinteistömme ja kunnan omistuksessa olevan maan rajaa pitkin Kirkkotielle.

Vastine: Kaavaehdotusta on tarkistettu siten, että ohjeellisen ulkoilureitin Kirkkotien puoleinen pää on linjattu muistutuksen mukaisesti.

M18: Muistutuksessa vastustetaan hautausmaan laajennusta. Edellinenkin laajennus on ollut peltomaana useita vuosia ja tämän piti olla riittävä varaus myös tulevaisuuteen. Seurakunnalla on Raalantiellä Nummensyrjän hautausmaa, ehdotamme sinne uurnalehtoa. Uurnahautaus on yleistä tänä päivänä ja todennäköisesti hautausmaiden pinta-ala tulee pienemään tulevaisuudessa. Hautausmaan laajennus on tarpeeton ja väärässä paikassa. Hautausmaan laajennus Kirkkotielle asti lisäisi läpiajoa Klaukkalasta, mikä lisäisi yksityistien hoitokunnan kustannuksia.

Keskustan täydennysrakentamiseksi hautausmaan laajentumistarpeet tulisi ohjata muualle kuin nykyisen hautausmaan yhteyteen. Keskellä taajamaa olevat maa-alueet kuten hautausmaan laajennus tulisi hyödyntää tehokkaammin asumiseen ja liiketoimintoihin.

Vastine: Hautausmaan laajennukselle on varattu tilaa perustuen seurakunnan lausuntoon tulevista tarpeista. Seurakunta arvioi, että nykyisen hautausmaan riittävyys on noin 40 vuotta eikä muita laajenemissuuntia ole. Arviossa on otettu huomioon kunnan väestörakenne, jonka mukaan hautausten määrä kasvaa merkittävästi 20-30 vuoden kuluttua. Tuhkahautausten osuus kasvaa lausunnon mukaan jatkossakin, mutta maltillisesti.

Myös Raalantien varrella sijaitseva hautausmaa on kaavassa osoitettu hautausmaa-alueeksi, mikä mahdollistaa uurnalehdon. Hautausmaan laajennuksen ei arvioida aiheuttavan merkittävästi lisää liikennettä.

2.8. Härkähaanmäki

M12: Härkähaanmäen rakentaminen tulee aiheuttamaan melua kirkonkylän alueelle kuten tapahtui Ilvesvuoren rakentamisen myötä. Mikäli Härkähaanmäkeä lähdetään joskus rakentamaan, tulee rakennusten ja järvenpohjan väliin jättää riittävä metsäinen suojavyöhyke. Alueen eteläosaan osoitettu työpaikka-alue pilaa arvokkaan Ojakkalan tilan ympäristön, minkä vuoksi suunnitelmaa ei pitäisi toteuttaa.

M10: Kaavoituksessa tulee huomioida myös nykyisten asukkaiden viihtyvyys, virkistysalueet ja luonto. Härkähaanmäellä ja Ojakkalassa on turvattava kulttuuriperinnön säilyttäminen, sillä niiden historia ulottuu vuosisatojen päähän. Ojakkalantie on säilyttänyt alkuperäisen yleisasunsa ja sillä on merkitystä liikenteen historian kannalta. Härkähaanmäki on merkityksellinen myös Aleksis Kiven tuotannon kannalta.

Härkähaanmäki on merkittävä ulkoilualuealue. Metsäalue tulee pitää luonnontilaisena, sillä siellä on monia jopa uhanalaisia luontotyyppisiä ja Klaukkalaan tehty moottoritien liittymä on lisännyt eläinten

määrää alueella yleisesti. Lisäksi alueella elää liito-oravia, joista ei ole tehty selvityksiä. Alueella liikkuu esimerkiksi näätiä, hirviä, ilveksiä, lumikkoja, lepakoita sekä runsaasti eri lintulajeja. Luonnontilaisia alueita on enää vähän jäljellä. Kaupunkialueiden sisälle jäävät lähimetsät ovat monimuotoisia ja niitä ei tule hävittää.

Onko kunnan ainoa tavoite keskittää kuntaan teollisuutta? Onko mahdollista keskittää teollisuusalueet lähemmäs Vantaan rajaa, jossa ei ole lähellä asutuskeskuksia. Asutuskeskuksen rakentaminen teollisuusalueen läheisyyteen on arveluttavaa, sillä Ilvesvuoren alueella säilötään räjähdysalttiita aineita. Lisäksi ihmetyttää kunnallistekniikan rakentaminen kallioalueelle, kun tasaista peltomaatakin on alueella runsaasti.

M15: Ojakkalantien lounaispuolella sijaitseva kiinteistö X soveltuu asuintalojen rakentamiseen. Sen monimuotoinen luontoympäristö menisi hukkaan teollisuusrakennusten ja asfalttipihojen alla. Alueella syntyvät hulevedet tulee johtaa hallitusti pois peltomaiseman halki. Hulevesistä on jo nykyisellään muodostunut ongelmia maataloustoiminnalle Ilvesvuoren rakentamisen myötä. Alueella sijaitsevan metsäautotien säilyminen on varmistettava, sillä se on ainoa järkevä kulku-ura pellolle ja sen takana sijaitseville metsäalueille.

M17: Omistamallamme AP-12-alueella viheryhteys tulisi siirtää tiemaan yhteyteen. Mikäli suojaviheralue on tarpeen alueella, tulee se osoittaa valtion omistamalle maalle.

M31: Härkämaan alueen kehittäminen on hyvä asia: alue on lähellä keskustaa ja siihen kannattaa suunnitella asumista. Ja työpaikka-alueeksi soveltuu hyvin osaksi Ilvesvuoren aluetta. Teyhteydet ovat loistavat niin moottoritille kuin vanhalle Hämeentielle.

Vastine: Härkähaanmäen pohjoispää on osoitettu pientalorakentamiseen osin sillä perusteella, että matalalla rakentamisella voidaan välttyä siltä, että maisemavaikutukset kuivatun järven suuntaan kasvaisivat merkittäviksi. Alueen voimakkaiden maastonmuotojen johdosta on todennäköistä, että rinnealueet on perusteltua jättää tarkemmassa suunnittelussa viheralueiksi, jolloin päärakentamisalueiden ja kuivatun järven väliin tulisi jäämään suojavyöhyke. Kuivatun järven alue on osoitettu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi, mikä tulee huomioida Kirkkotien länsireunan asemakaavoituksessa.

Härkähaanmäen alueelta on tehty asemakaavatasoinen luontoselvitys, jossa tunnistetut arvokkaat alueet on osoitettu kaavassa si-osa-aluemerkinnöin arvojen turvaamiseksi. Kaavan luontoselvityksissä ei ole tehty havaintoja liito-oravista alueella. Koska alueen asemakaavoitus tapahtunee vasta seuraavilla vuosikymmenillä ei yleiskaavassa ole osoitettu alueen sisäistä virkistysalueverkostoa sillä se on tarkoituksenmukaista tehdä vasta asemakaavassa.

Suojaviheralueet on osoitettu tarpeeseen perustuen riippumatta maanomistuksesta. Viheryhteys on osoitettu yleispiirteisenä selvityksiin perustuen ja sen tarkka sijainti ratkaistaan asemakaavan yhteydessä.

Kunnallistekniikan ja maanrakentamisen kustannukset nousevat Härkähaanmäellä todennäköisesti keskimääräistä korkeammaksi. Toisaalta kalliomaan rakennettavuus on hyvä. Kirkonkylän suunnittelun alueen lähtökohdista johtuen realistisia yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntia on kuitenkin vain Heinojan ja Härkähaanmäen suunnat.

Työpaikka-alueille on Nurmijärvellä runsaasti kysyntää hyvin saavutettavilla alueilla eli käytännössä suurten teiden liittymien läheisyydessä. Työpaikka-alue on kaavassa osoitettu Härkähaanmäen eteläosaan, jotta maisemalliset vaikutukset eivät ulottuisi kuivatun järven alueelle ja alue yhdistyisi olemassa olevaan työpaikka-alueeseen. Kuten vaikutusten arvioinnissa todetaan, alueen rakentaminen tulee vaikuttamaan Ojakkalan tilan lähiympäristön ilmeeseen, jota suuret väylät jo nykyisellään rikkovat. Ojakkalantien linjaus säilyy ja muuttuu mahdollisesti uuden kokoojakadun myötä kävely- ja pyöräilypainotteiseksi yhteydeksi.

Yleiskaavassa on annettu tarpeelliset määräykset asemakaavatyön yhteydessä selvittää, että vaarallisia kemikaaleja varastoivat laitokset voivat sijoittua alueelle. Nykyisin toimivien laitosten osalta on riskiselvityksissä todettu, etteivät vaikutukset onnettomuustilanteessa ulottuisi suunnitelluille asuinalueille.

Johtuen kuivatun järven alueen tulvaherkkyydestä ja Viitastenojasta on yleiskaavassa annettu määräykset kaavarunkotyön yhteydessä selvittää hulevesien hallinnan kokonaisuus, tutkia asemakaavan yhteydessä vaikutukset kuivatun järven tulvariskiä sekä viivyttää ja käsitellä hulevesiä alueella siten, ettei Viitastenojan ympäristöarvot vaarannu.

Yleiskaavassa ei ratkaista metsäautoteiden tulevaisuutta. Asemakaavojen laadinnan yhteydessä on huolehdittava tarpeellisesta meluntorjunnasta yleiskaavan yleismääräysten mukaisesti.

2.9. Taajaman eteläpuoli

M22: Tila X on yhden hehtaarin suuruinen ja siinä on voimassa oleva rakennuslupa asuinrakennukselle. Osayleiskaavaehdotuksessa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi ja sillä sallitaan haja-asutusluontainen asuinrakentaminen.

Osayleiskaavaehdotuksessa koko tilan alueelle on merkitty alueen osa, joka on luonnonsuojelullisesti arvokas (sl-15). Lisäksi tilan läpi on merkitty siirtoviemäriin ohjeellinen linjaus. Tällä hetkellä tilaa rasittaa jo tontin läpi menevä kunnan vesijohto. Lisäksi tilan pohjoisrajaa pitkin kulkee rasite (tievaraus).

SI-alue tulisi muuttaa merkityn siirtoviemäriin pohjoispuolelle. Linjan eteläpuoli tulisi rauhoittaa pihapiiriksi, eikä tarpeettomasti estää rakennuspaikan myöhäisempää käyttöä.

Vastine: Luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden osien rajaukset on tehty kaavaan selvityksiin perustuen, eikä alueiden rajaaminen muistutuksen mukaisesti ole mahdollista. Tilalla sijaitsee Kotirinteen lehto, joka on arvioitu vanhojen metsien selvityksessä arvokkaaksi metsäalueeksi, jonka luontoarvoja ei tulisi heikentää. Kaavamääräyksen mukaisesti aluetta pääkäyttötarkoituksen mukaisesti käytettäessä on turvattava luonnon erityispiirteet.

Siirtoviemäriin linjaus on ohjeellinen, joka tarkentuu jatkosuunnittelussa. Linjauksen suunnittelussa huomioidaan olemassa olevat rakennukset sekä myönnetyt rakennusluvut järkevän ratkaisun muodostamiseksi.

M24: Nurmijärven tapa laatia yleiskaavoja on kokonaisuutena hieman epälooginen ja rajoittaa mm. muun lainsäädännön mukaista toimintaa, minkä johdosta yleiskaavaehdotus on tulkittava tältä osin lainvastaiseksi. Vallitsevan käytännön mukaan mm. olemassa olevia yhdyskuntarakenteeseen kuuluvia teitä ei ole merkitty osayleiskaavaan, sama koskee osin myös muita kaavamerkintöjä. Tämä johtaa siihen, että lainvoimaisessa osayleiskaavassa, joka korvaa edellisen kaavan, ei ole kaikkia oleellisia osayleiskaavan asioita esitettyä. On käsittämätöntä, että yleiskaavoja tulisi lukea siten, että otetaan vanha kaava pohjalta ja arvattaisiin sitten, sitä uuteen kaavaan verraten, että mikä osuus vanhasta on mahdollisesti voimassa ja mikä ei.

Esimerkiksi Kirkkotien tiealuetta ei ole merkitty osayleiskaavaehdotukseen, mikä johtaa siihen, että oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ei olisi tunnustettu kyseisen tien olemassaoloa ja merkitystä kuntalaisen liikenneväylänä. Tämä johtaa siihen, että kunta ei halutessaan voi toimia MRL:n 92 § mukaisesti. Kaavoitus ei voi rajoittaa kunnan muuta lainmukaista toimintaa.

Kirkkotien yksityistieosuuden sijainti osana yleistä tieverkkoa ja maanteiden suhde Kirkkotiehen on poikkeuksellinen. Kirkkotie sijaitsee kahden maantien välissä ja kolmas maantie syöttää voimakkaasti tiekunnan ulkopuolista liikennettä tiekunnan vastuulla olevalle yksityistielle. Kirkkotien tulisi liikenne- ja rakenteen johdosta olla yhdystie, ei yksityistie. Ulkoisen liikenteen määrän johdosta olisi perusteltua, että kunta harkitsisi MRL 92 §:n mukaisen päätöksen tekemistä yleiskaavan saatua lainvoiman.

Kirkkotien tiealue on rajattu Kotirinteentien ja Marjatien väliseltä osuudelta asemakaavan ulkopuolelle perusteettomasti huomioiden kaavoituksen aiheuttaman liikenteen lisäkuormitus. Pirunkallion alueen rakentaminen tulee muuttamaan hulevesien käyttäytymistä, ja ne voivat ohjautua Kirkkotien suuntaan.

Kirkkotien tielinjan mukaisesti on tehty varaus myös siirtoviemäriin. Tämän osalta on käytävä aktiivisesti neuvottelua Kirkkotien tiekunnan ja kunnan välillä ennen suunnitelmien ja toteutuksen laadintaa.

Yhteenvedona:

- 1) Kirkonkylän osayleiskaava tulee laatia siten että MRL:n ja muun lainsäädännön noudattaminen on kaikilta osin rajoituksetonta. Osayleiskaavan tulee olla yksiselitteinen ja selkeä.
- 2) Kirkkotien tiealue tulee merkitä osayleiskaavaan liikennealueeksi välillä Ojakkalantie – Järventaustantie.
- 3) Nurmijärven alueelta tulee kartoittaa sellaiset osayleiskaavat, jotka sisältävät Kirkkotien kaltaisia voimakkaasti yleistä liikennettä palvelevia yksityisteitä ja käynnistää niiden osalta osayleiskaavojen kehitystyöt.
- 4) Kirkkotie tulee ottaa tulevan asemakaavoitettavan alueen sisään välillä Ojakkalantie-Marjatie.
- 5) Kirkonkylän ja Klaukkalan välisen alueen kaavoitustyöt on käynnistettävä.

Vastine: Alueella ei ole nykyisin voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Kirkonkylän osayleiskaava tulee voimaan tullessaan olemaan ainoa yleiskaava alueella. Yleiskaavoitus ohjaa aina muuta kunnan toimintaa, sillä se antaa ohjeet alueen yleiselle kehittämiselle.

Kaavaratkaisussa on esitetty ne tiet ja kadut, jotka on katsottu Kirkonkylän yhdyskuntarakenteen kannalta merkittäviksi kulkuväyliksi. Yksityisteitä, kuten Kirkkotietä tai Taipaleentietä, ei ole esitetty. Vaikka teitä ei ole esitetty yleiskaavassa, ei sillä ole vaikutusta teiden hallinnolliseen asemaan. Näin ollen mahdollinen yhdystie-merkintä säilyttäisi Kirkkotien edelleen yksityistienä.

Jos kunta tarvitsee jotain maanomistajan tietarkoituksiin varattua aluetta kaavaratkaisun mukaiseen yleiseen liikenteeseen, MRL 92 §:n mukaan kunnan on mahdollista panna korvauksetta panna kuntoon tiealue ja luovuttaa se yleiseen liikenteeseen. MRL 92 § antaa kunnalle oikeuden, se ei velvoita.

Nyt käsiteltävänä olevassa osayleiskaavassa Kirkkotien osoittaminen yhdystienä ei ole tarpeen kaavaratkaisun kannalta, koska kunta ei ole osoittanut sellaista maankäyttöä Kirkkotien varrelle, että Kirkkotie tarvittaisiin yleiseen liikenteeseen.

Vaikka Kirkkotietä ei ole osoitettu osayleiskaavassa yhdystienä, kunnalla on mahdollisuus yksityistielain mukaisesti halutessaan ottaa vastuulleen teiden ylläpitotehtäviä. Osayleiskaavassa ei ratkaista eikä voida ratkaista yksityisteiden parantamista ja kunnossapittoa koskevia asioita, vaan niitä koskevat säännökset sisältyvät yksityistielakiin. Sen perusteella kunnassa tehdään päätökset koskien mahdollisia yksityisteiden parantamis- ja kunnossapitokysymyksiä.

Kirkkotien pohjoisosan ympäristö on osoitettu asemakaavoitettavaksi asuinalueeksi. Asemakaavan myötä Kirkkotie muuttuu ajan myötä kaduksi. Asemakaavoitettavan alueen raja ulottuu lähes Marjatielle. Yleiskaavan aluerajaukset ovat yleispiirteisiä ja asemakaavatoiden rajauksia harkittaessa tulkitaan yleiskaavan rajoja tarkoituksenmukaisesti. Pirunkallion ja Kirkkotien välistä aluetta ei ole osoitettu asumiseen sillä alueen maastonmuotojen johdosta asuinalueen luominen olisi haastavaa. Todennäköisesti koko reunavyöhyke jää rakentamisen ulkopuolelle, kun aluetta suunnitellaan tarkemmin.

Kaavatoita edistetään yleiskaavoitusohjelman mukaisesti. Ns. Metsäkylän osayleiskaava on ohjelmoitu käynnistettäväksi Palojoen osayleiskaavan jälkeen.